

19. Oikeusaputoimisto

Kaupunginvaltuusto valitsi kokouksessaan tammikuun 10 p:nä 1951 oikeusapulautakuntaan puheenjohtajaksi oikeusneuvos G. Nyberghin ja jäseniksi varatuomari H. Sipilän, valtiotieteen kandidaatti E. Aleniuksen, hovioikeudenauskultantti L. Sauraman ja lakitieteen lisensiaatti, varatuomari A. Aaltosen. Kaupunginhallituksen edustajana oikeusapulautakunnassa oli päätoimittaja L. Aho.

Oikeusavustajana oli edelleen varatuomari Y. Hämesalo ja apulaisoikeusavustajana varatuomari S. Korpela. Toimistoapulaisena oli S. Lindegren. Käsälomasijaisina toimivat hovioikeudenauskultantti M. Hämesalo ja neiti T. Voipio. Siivoojana oli rouva M. Lentämäki.

Oikeusapulautakunnalla oli kertomusvuonna kolme kokousta, joissa käsiteltiin pääasiassa juoksevia asioita.

Oikeusaputoimiston menot olivat 2 050 663 mk, v. 1950 1 278 610 mk.

Oikeusaputoimiston toiminta jatkui kertomusvuonna ohjesäännön mukaisesti samaan tapaan kuin edellisenä vuonna. Toimeksiantoja saatiin kotimaassa Tampereen ja Lahden oikeusaputoimistoilta sekä Turun kaupungin oikeusavustajalta. Maaseudulta otettiin myös säälittävässä tapauksissa joitakin juttuja hoidettaviksi. Tukholman läänin ja Tukholman kaupungin sekä Västmanlands läns oikeusaputoimistot lähettivät edelleen muutamia toimeksiantoja.

Rekisteröityjen asioiden luku oli kertomusvuonna 1 408, oltuaan edellisenä vuonna 1 372. Kuten jo monena edellisenä vuonna oli kertomusvuonnakin työ- ja palkkariidat suurin asiaryhmä. Niistä saatiin kuitenkin, kuten aikaisemminkin, suurin osa sovinnolla järjestetyksi ilman oikeudenkäyntiä. Veroasiat jonkun verran lisääntyivät ja ne olivat toiseksi suurin asiaryhmä. Seuraavan huomattavan asiaryhmän muodostivat avioero- ja asumuserojutut. Edelliseen vuoteen verrattuna ne eivät kuitenkaan ole lisääntyneet.

Seuraavat numerotiedot osoittavat lähemmin oikeusaputoimiston toiminnan kertomusvuonna.

Käyntien luku oli 11 320, edellisenä vuonna 11 147, v. 1949 11 164 ja v. 1948 10 318.

Eri kuukausien osalle käynnit jakautuivat seuraavasti:

Kuukausi	Vastaanotto-päiviä	Käyntejä		Kuukausi	Vastaanotto-päiviä	Käyntejä	
		Kaikkiaan	Päivää kohden			Kaikkiaan	Päivää kohden
Tammikuu	25	918	36.7	Heinäkuu	26	912	35.1
Helmikuu	24	834	34.8	Elokuu	27	961	35.6
Maaliskuu	23	990	43.0	Syyskuu	25	1 012	40.5
Huhtikuu	25	924	37.0	Lokakuu	27	936	34.7
Toukokuu	24	1 001	41.7	Marraskuu	26	972	37.4
Kesäkuu	26	986	37.9	Joulukuu	22	874	39.7
				Yhteensä	300	11 320	37.7

Kuten edellä olevasta yhdistelmästä ilmenee, oli oikeusaputoimisto vuoden aikana avoinna 300 päivää. Käyntien luku päivää kohden oli 37.7 sen oltua edellisenä vuonna 37.1 ja v. 1949 37.0.

Suurin käyntien luku samana päivänä oli 51 ja pienin 4.

Seuraavat tilastotiedot osoittavat rekisteröityjen asioiden luvun ja rekisteröityjen asiakkaiden säädyn, ammatin ym. niissä asioissa, joissa toimisto ryhtyi oikeudenkäyntiin, kirjallisiin tehtäviin tai pitempiin suullisiin neuvotteluihin. Tällaisia asioita oli kaikkiaan 1 408, joista 1 392 oli kertomusvuonna tulleita ja 16 edellisestä vuodesta ratkaisematta olevia. Kirjallisia toimituksia oli 1 577, niistä hakemuskirjoja 577.

Säätynsä tai ammatinnsa ja sukupuolensa mukaan kävijät ryhmittäytyivät seuraavasti:

	mp.	np.	yht.
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	2	2	4
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	21	63	84
Liikeapulaisia ja työnjohtajia	23	67	90
Tehdas- ym. ammattityöläisiä	212	116	328
Muita työläisiä	88	74	162
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	23	11	34
Merimiehiä ja kalastajia	2	-	2
Yksityisten palvelijoita	-	68	68
Muun elinkeinon harjoittajia	1	15	16
Henkilöitä ilman varsinaista tai tunnettua ammattia	4	336	340
Yhteensä	376	752	1 128

Vuoden aikana käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittäytyminen laatunsa mukaan selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Velvoitusoikeuteen kuuluvia asioita:	Testamenttioikeuteen kuuluvia asioita	
vuokrariitoja	33	15
työ- ja palkkariitoja	379	243
muita velkomisjuttuja	43	18
Esineoikeuteen kuuluvia asioita...	11	Erinäisiä kyselyjä, hakemuksia,
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:		valituksia ym.
avioiriitoja	40	153
asumuseroja	49	Pieniä rikosjuttuja
avioeroja	147	21
perheen elatusasioita	48	Toimeksiantoja
kuolleeeksi julistamisia	2	Sotilasavustuksia ja -huolto-
Perintöoikeuteen kuuluvia asioita	35	eläkkeitä
		7
		Tapaturma-asioita
		45
		Huoneenvuokra-asioita
		97
		Lapsen sukuasemaa koskevia asi-
		oita
		7
		Yhteensä 1 408

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteistä riippui, vuoden aikana lopullisesti ratkaistuksi ja kirjoista poistetuksi 1 395 kuten näkyy seuraavista luvuista:

Sopimalla ratkaistu	484	Annettu eri viranomaisille	577
Oikeudenkäynnillä ratkaistu	200	Juttuja, joissa toimisto otti	
Erinäisistä syistä jätetty sil-		haasteen, mutta ei ajanut pe-	
lensä	97	rille	37
		Yhteensä 1 395	

Edellä mainitut eri virastoille jätetyt 577 asiaa, joihin ei sisälly Hel-singin raastuvanoikeuteen ja muualle otettuja haasteita, jakautuivat eri viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan presidentti	13	Valtiovarainministeriö	26
Korkein oikeus	11	Puolustusministeriö	6
Korkein hallinto-oikeus	20	Sisäasiainministeriö	3
Valtioneuvosto	2	Kulkeilaitosten ja yleisten toi-	
Ulkoasiainministeriö	1	den ministeriö	2

Sosiaaliministeriö	7	Kuopion lääninhallitus ..	8
Helsingin kaupunginhallitus	59	Mikkelin " ..	5
" kaup. maistraatti	19	Lapin " ..	3
" " raastuvanoikeus	32	Uudenmaan läänin valtionverojen	
" " palkkalautakunta	5	tarkastuslautakunta	25
" " huoneenvuokralau-		Hämeen läänin valtionverojen tar-	
takunta	63	kastuslautakunta	1
" " vuokrantarkastus-		Oulun läänin valtionverojen tar-	
lautakunta	34	kastuslautakunta	2
" " lastensuojelulau-		Vakuutusoiikeus	30
takunta	1	Valtion tapaturmatoimisto	5
" " ensimmäinen kau-		Rautatiehallitus	1
punginvouti ...	4	Tie- ja vesirakennushallitus ...	1
" " verovirasto	6	Sotaeläkekomitea	5
Turun hovioikeus	26	Kansaneläkelaitoksen lisätty hal-	
Itä-Suomen hovioikeus	1	litus	3
Uudenmaan lääninhallitus	126	Tuusulan tuomiokunnan tuomari ..	1
Turun ja Porin lääninhallitus ..	3	Helsingin ym. pitäjien käräjäkun-	
Hämeen " ..	11	nan kihlakunnanoikeus	1
Kymen " ..	2	Tampereen kaup. raastuvanoikeus	1
Vaasan " ..	2		
		Yhteensä	577

Se seikka, että 97 asiaa jätettiin sillensä, johtui, samoin kuin edellisinä vuosina siitä, etteivät oikeudenetsijät, sen jälkeen kun oikeusaputoimisto oli ryhtynyt ensimmäiseen toimenpiteeseen eikä sopimusta voitu saada aikaan, enää jatkaneet asiaansa, mutta myöskin siitä, ettei ollut toiveita juttujen voittamisesta oikeudenkäynnillä, sekä siitä, että hakijat eivät joko tahtoneet tai voineet esittää asian edelleen ajamiseen tarvittavaa varattomuustodistusta.

Syynä siihen, että toimisto ei ajanut perille 37 edellä mainittua asiaa, joissa haaste jo oli otettu, oli osittain, että haaste oli otettu Helsingin ulkopuolella oleviin tuomioistuimiin, joissa toimiston virkamiehet toimiston johtosäännön mukaan eivät ole velvolliset oikeudenetsijöitä avustamaan, osittain, ettei vastaajia oltu haasteella tavattu, tai että asia oli järjestetty ennen oikeuden istuntaa.

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin vuoden aikana 250 asiassa. Näissä toimisto ajoi vuoden aikana loppuun 250 asiaa, joista 194 juttua voitetiin ja 6 hävittiin. Helsingin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin vuoden aikana toimiston puolesta 358 kertaa 181 päivänä.